

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1909. szeptember 12.

204. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telephelyszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Hajólobogók kérdése a Dunán és a tengeren.

Írta: Krenedits Ödön.
II.

Nem hagyhatom ezuttal szó nélkül dunai lobogókérdésünknek egy furcsaságát, mely szintén az alsó határon játszódik le nap-nap után azáltal, hogy az a hajó, mely a szerb partól, Orsova fölött, magyar vámkisérlettel érinti, a magyar lobogót hordja, amelyiket meg a zimonyi határállomáson átvizsgált a vámtiszt és a pénzügyőr, az fölvonja a közös, kereskedelmi lobogót. Hát vajjon a vámkisérlet vagy egyáltalában a váinkezelés határozza meg egy hajónak a nemzetiségét? Az ilyesmit az egész világon csupán jelzőlobogóval szokás dokumentálni, nem pedig a nemzeti lobogó kicserélésével!

De menjünk tovább; a kiegyezés azt mondja, hogy az egyik állam hajója, a másik állam kikötőjében, a tisztelet jeléül ennek a lobogóját vonja föl az árboccsucra. Igen ám, de a hajók az árboccsucra csak ünnepen, vasárnapon és egyéb ünneplés alkalmakor vonnak fel lobogót; azontán ezek a hajók nemcsak ilyen napokon fognak a másik állam kikötőiben tartózkodni, hanem szürke hétköznapokon is.

Miként értelmezendő tehát a kiegyezésnek ez a szakasza? És hogy kell értelmezni azt, hogy melyik hajó tartozik ezt a tiszteletjelét a másik állam számára megadni? Mert a kiegyezés általánosságban hajókról beszél, holott tudjuk, hogy a Dunán és mellékfolyóin gőzhajók és uszályhajók vannak, még pedig körülbelül hatszorta annyi uszályhajó, mint gőzhajó és eddig, az előbbieknél árbocaik egyáltalában nincsenek.

Vajjon föl kell-e állítani ezekre egy-egy árbocot, mint az Al-Dunán szokás, avagy úgy, mint most, egy-egy törött csákyarudon tűznek ki a hajó elején lobogót? Vagy egyáltalán nem számíthatnak az uszályok sorába? Megjegyzem azonban, hogy ez nem lenne helyes, mert az uszály is éppen úgy hajó, mint a tengeren a vitorlás s ha a vitorlásokat minden nemzet kötelezi arra, hogy nemzetiségüket feltüntető lobogót napkelte-től napestig hordják, akkor tessék az uszályhajóknak is ezt tenni, de a másikat is hordani és pedig egy aplikálandó árbocon.

De szabályoznunk kell azt az anomáliát is, hogy az uszályhajók hétköznapokon a nemzeti lobogót ne csak utazás alkalmával és a budapesti kikötőben, hanem minden kikötőben hordják és a felhuzása által ne csak azt jelezzék hétköznapon, hogy az uszály indulásra kész és különben a vidéken semmiféle lobogó se jelezze hovátartozandóságukat, holott erre a gőzhajók, kivétel nélkül, mindennap kötelezve vannak.

Nem találjuk meg azonban arra nézve sem a határozott rendelkezést, hogy vajjon hol használja a hajó a másik állam tiszteletére felhuzandó lobogót? Csak a kikötőben? Mert hiszen szó szerint így áll a kiegyezésben. Vagy pedig utközben is, ha az idegen állam területén jár?

Mert ha valóban csak a kikötőben használja, akkor nagyon furcsa eset állhat elő. Mondjunk például, hogy az osztrák Dunagőzha-

jós-társaság egyik teherszállító hajója jön lefelé négy-öt uszályhajóval, teszem föl vasárnap. Akkor tehát törvénytörészerűen úgy a hátsó lobogó rudon, mint ormán és árboccsucán osztrák lobogót hord, de napközben legalább három állomáson időz és pedig mindegyiken 1-2 óran át. Vajjon tehát minden állomáson leszedi árbocáról az osztrák lobogót és állás-közben a magyarral cseréli föl és uszályhajói is csak állás-közben fogják elől a magyar lobogót felvonni?

Végül itt kell fölvetnem azt a kérdést is, amelyet a kiegyezés szintén nem szabályoz, t. i. hogy melyik hát voltaképpen az a magyar nemzeti lobogó és az az osztrák lobogó, amelyivel a két állam nemzetiségi hovátartozandóságát fogja jelezni és melyik az, amelyet a másik állam tiszteletére köteles fölvonni.

Nézzük például a magyar nemzeti lobogót, melyet hajóink negyven év óta hordtak. Ez a vörös-fehér-zöld Magyarország címerével és Szent István koronájával. És ime két év óta, (amióta a Dunán és mellékfolyóin közlekedő horvát hajók vonakodtak a magyar lobogót viselni) minden újabb törvény nélkül, egy ad hoc rendeletre, ezeken a lobogókon a magyar országos címer átvedlett a magyar birodalmi címerre, holott a közös kereskedelmi lobogón is, 1867 óta, a magyar részben, a magyar országos címer szerepel.

De legfurcsább a dologban az, hogy ezt a nemzeti lobogót csak gőzösök hordják, míg az uszályhajó lobogóján semmi féle címer és korona nincs, hanem az egyszerűen vörös-fehér-zöld, holott ez a lobogó az ideiglenes folyam-csatorna- és tőhajózási rendszabályok értelmében, csak jelzésre szolgál a gőzösökön, fél árbocra huzva, akkor, amikor a gőzös veszedelemben forog és segítségül hívja a társát.

A bosnyák alkotmány. Szerajevoból jelentik, hogy Stadler érsek lapja, a „Hrvatski Dnevnik“, tegnapi számában megírja, hogy miért nem proklamálták még a bosnyák alkotmányt. E szerint a közös pénzügyminisztérium véleményadás végett elküldte az alkotmánytervezetet az osztrák és magyar kabinetnek. Az osztrák kormány nem gördített nehézségeket az alkotmánytervezet elé, de a magyar kormány kijelentette, hogy ideiglenes kabinet létre nem avatkozhatik ennek az ügynek a megoldásába, annyival kevésbé, mert a függetlenségi párt többsége már tiltakozott az ellen, hogy az alkotmányt a császár és király nevében, nem pedig csupán a magyar király nevében proklamálják. A magyar kormány azt kívánta továbbá, hogy ne osztrák-magyar kormányzót, hanem bánt állítsanak Bosznia és Hercegovina élére. Ezeket a követeléseket még a közös pénzügyminiszter sem támogatta. Minthogy sem az irányadó tényezők, de még a közös kormány sem akarnak hallani a kész alkotmánytervezet megváltoztatásáról, ennél fogva valószínűleg a császár és király nevében fogják az alkotmányt kihirdetni.

UJDONSÁGOK.

— A felfüggesztett kongregáció ügye.

A városi tanács a tegnapelőtt felfüggesztett Congregazione della Beata Vergine dei Sette Dolori ügyének ideiglenes vezetésével Pillepich Santo, Schittar János és Bellich György tagokat bizta meg. Az ügyvezető bizottság ma jegyzőkönyv felvétele mellett az összes lefoglalt értékeket, ékszereket, könyveket, kulcsokat átvette a rendőrségen. A tanács egyúttal felhívta az ideiglenes vezetőséget, hogy az alapszabályokat husz nap alatt mutassák be. Mint-hogy a három tagu bizottság erre hajlandónak mutatkozott, kilátás van az ügy békés rendezésére. Itt említjük meg, hogy tegnapi hírünkkel szemben az egykori *Faro del Quarnero* című olasz lap anyagi támogatására kérték a kongregációtól a 20,000 koronás kölcsönt.

— **Szigoru intézkedések a kivándorlásnál.** Az új kivándorlási törvény és az ahhoz kiadott végrehajtási utasítás tudvalevőleg szeptember elsején lépett életbe. Ugy a hivatalos körök, valamint a nagyközönség is eddig nem tapasztalt érdeklődéssel figyelték az új szigoru intézkedéseket, hogy azok milyen hatást fognak gyakorolni az utóbbi években nagy arányokat öltött kivándorlásra. Különösen a Cunard hajóstársaság Pannonia gőzöse utasainak számát figyelték, mert az új törvény életbeléptetése óta ez a hajó indult először kikötőnkől Newyorkba. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy az új kivándorlási törvény szigoru intézkedései bénító hatással voltak a kivándorlásra. Ugyanis a Pannoniára behajózott ezer kivándorló közül az augusztus 28-ikán elindult Ultonia gőzös négyszáz visszamaradt kivándorlójának beszámításával nyolcszáz utas még az új törvény életbeléptetése előtt, augusztus 31-ig érkezett Fiuméba. Az új, szigoru kivándorlási törvény életbeléptetése óta pedig mindössze kétszáz kivándorló érkezett. Jekelfalussy Zoltán kamarás, miniszteri tanácsos, a kivándorlási biztosi hivatal vezetője, Pichler kivándorlási felügyelő és Hegedüs Valér, a kormányzóság kivándorlási előadójának kíséretében ez alkalommal is szigoru vizsgálatot tartott a kivándorlási szállodában, a hajón, sőt a kivándorlási iroda ügykezelését is ellenőrizte, hogy meggyőződést szerezzen a kivándorlási törvényszerű lebonyolításáról. A Pannonia gőzös indulása alkalmával azonban beigazolást nyert, hogy a közigazgatási hatóságok még mindig nincsenek tisztában az új kivándorlási törvény intézkedéseivel, jóllehet a végrehajtási utasítás megkövetelte tőlük, hogy az új törvényt és az utasításokat lelkiismeretesen tanulmányozzák. A rendőrségtől ugyanis úgy értesültünk, hogy negyven kivándorlót családostul együtt visszakellett utasítani, mert a záradékolást az otthoni hatóságok rosszul vagy egyáltalában nem vették rá az utlevelekre. Minthogy a szigoru törvény intézkedéseit Jekelfalussy Zoltán, a ki-

vándorlási hivatal vezetője kiméletlen szigorúsággal hajta végre s ilyen irányú utasítást kaptak tőle a határrendőrségek is, alapos a remény, hogy a kivándorlást a törvény keretén belül lehet lebonyolítani.

— **Színésztárgyalás.** A Teatro Fenicsében játszó olasz operett társaság két tagja tudvalevőleg napokkal ezelőtt összevesztett s veszekedés közben Fattorini késével hátha szurta Angelinit. A rendőrség a vizsgálat befejezése után az iratokat sürgősen átvette a járásbíróhoz további eljárás végett. Minthogy a szintársulat 15-én már elutazik, a járásbíró rövid határnapot tűzött ki s a két színész ügyét 14-én fogják tárgyalni. Burgstaller bíró azonban, aki bűnügyekben szokott ítélni, még szabadságon van s távollétében helyettese fog ítélni.

— **A kivándorlók pénzén élőködött.** Ormai Simon rendőrtiszt szeptember 10-én feljelentette Bucar Giovanna 38 éves doljskei, dalmáciai szállásadó asszonyt, hogy a Viale Francesco Deák 20. szám alatti lakásában kivándorlókat fogad, azoknak ellátást ad anélkül, hogy a rendőrségtől engedélyt kért volna. A rendőrség büntető osztályában Bucar Giovanna azzal védekezett, hogy nem tudta, hogy a kivándorlók ellátásához rendőrségi engedély kell. Védekezése ellenére a rendőrbíró az őt két napi elzárásra és ötven korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Megbüntetett pékmester.** Derencin Leo vásárbiztos augusztus 25-ikén Demarmels János Corsia Deákon levő péküzletében husz kilogram kenyert kobozott el, mert a kenyér, melyet elárusítani akart, nem felelt meg az egészségügyi követelményeknek. A feljelentés alapján Dorcich, a rendőrség büntető osztályának vezetője ma Demarmels János péket száz korona pénzbüntetésre ítélte. A rendőrség súlyosbító körülménynek tekintette, hogy Demarmelst hasonló vétségért a közelmúltban is meg kellett büntetni.

— **Drótnélküli táviró az Eiffel toronyról Amerikába.** Párisból jelentik nekünk, hogy az Eiffel-torony alján most egy vas- és cement szerkezetű új épületet emelnek, amelyben drótnélküli táviró-állomást fognak berendezni. A rendezkedéssel október elsején készen lesznek és azt hiszik, hogy innen 7—8 ezer kilométernyi távolságra tudják közvetíteni a drótnélküli táviratokat. Korábbi kísérletezések alkalmával az Eiffel-tornyon felállított drótnélküli táviróállomásról Kanada partvidékéig tudták a táviratokat leadni, most azonban azt hiszik, hogy az összeköttetést San Franciskóig fogják vezetni.

— **Aszfalt háboru.** Az Oesterreichische Asphalt-A.-G., amely a Magyar aszfalt rt. és a Niederoesterreichische Eskompte-Gesellschaft alapítása augusztus 30-án Bécsben rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek napirendjén a társaság felszámolásának kimondása volt. Az osztrák társaságot ugyanis mintegy tíz évvel ezelőtt a Magyar aszfalt rt. a bécsi bankkal azért alapította, hogy aszfaltbányáiból nyert termékének azt a részét, amelyet maga nem tudott földolgozni, Ausztriában értékesíthesse. Az osztrák társaság alapításánál azonban a magyar anyavállalat elkövette azt a kettős hibát, hogy magának a vezetésben nem biztosított többséget és hogy a maga részéről lemondott aszfaltmunkáknak Ausztriába való kiviteléről, de nem biztosította magát, hogy általa alapított vállalat se dolgozhassék Magyarországra. Az osztrák gyár előbb kibujt a bitumen-átvitel kötelezettsége alól, hogy viszonyát a Wiener Bankverein égisze alá került magyar vállalattal meglazítsa, később pedig vigan pályázott a magyar aszfaltmunkákra is és a Niederoesterreichische Eskompte-Gesellschafttal résztvett az Első fiumei aszfaltgyár létesítésében, amely az egymással szövetséges magyar aszfaltgyáraknak a legkíméletlenebb és legkényelmetlenebb versenytársa lett. Késhegyi menő versenyharc fejlődött ki, amelynek fo-

lyamán a fiumei aszfaltgyár és a többi magyar vállalatok több feljelentésben vádolták egymást.

A Magyar aszfalt rt. ennek az állapotnak azzal óhajtott végét vetni, hogy dr. Fritsch Gyula bécsi ügyvéd által az osztrák aszfalt-társaság rendkívüli közgyűlésének összehívását forszírozta ki. Ezen dr. Fritsch a társaság felszámolásának kimondását indítványozta, de a Magyar aszfalt rt. indítványa kisebbségben maradt. A szavazás eredménye az volt, hogy a részvénytőkének csak 48 százaléka kívánta a felszámolást, míg 50 százaléka az indítványt elvetette.

A háboruzás tehát változatlanul tovább folyik, illetőleg azzal új fordulatot nyert, hogy a szövetséges gyáraknak sikerült a kereskedelemügyi miniszternél kieszközölniök, hogy az Első fiumei aszfaltgyárnak sem ez a miniszterium, sem alárendelt hatóságai nem hajlandók többé munkát adni. Ebbe a társaság természetesen nem akar belenyugodni, hanem hevesen tiltakozik eme rendelet ellen, amelyet nem tart indokoltnak.

— **Ezredáthelyezések.** Mosztárból értesülünk, hogy 1910. tavaszán a zágrábi 13-ik hadtestben nagyobb változások lesznek. Az Ordre de bataille évek hosszú sora óta állandó volt a zágrábi hadtestben és egyes ezredek csak ritkán változtak. Csak néhány év óta áll egy a temesvári hadtesthez tartozó ezred és pedig a nemrég óta vezérkari főnök nevét viselő 39. számú gyalogezred a 7-ik hadosztály kötelékében. A péterváradit és eszéki gyalogezredek, amelyek közel három évtized óta ezen helyeken állomásoznak, hír szerint Budapestre, illetve Pozsonyba helyeztetnek át. Ezzel szemben egy-egy budapesti illetve pozsonyi gyalogezredet Péterváradra és Eszékre fognak áthelyezni. Ezzel a területi helyőrség szisztéma jelentékeny változást szenved.

— **A hivatalos ténykedés kritikálásáért.** Hubicska Ferenc 25 éves fiumei kereskedelmi ügynök augusztus 25-ikén, mikor Derencin Leo vásárbiztos Demarmels János pék üzletben a rossz kenyert elkobozta, különféle megjegyzéseket tett a kötelességét teljesítő Derencinre s igyekezett annak munkáját megnehezíteni, esetleg megakadályozni. A rendőrbíró Hubicskát két napi elzárásra átváltoztatható husz korona pénzbüntetésre ítélte.

— **A tartalékos tiszti vizsga nem vasuti képesítés.** Felmerült eset alkalmából a kereskedelemügyi miniszter kimondta, hogy a tartalékos tiszti vizsgálat a főgimnáziumokkal és főreáliskolákkal egyenrangúnak tekintendő polgári és katonai tanintézetekben szerzett képesítéssel egyenlőnek nem tekinthető, minek folytán oly egyének, akik csupán a tartalékos tiszti vizsgával rendelkeznek: a tisztképző tanfolyam esetleges elvégzése dacára vasuti tisztviselővé illetve tisztviselő gyakornokká ki nem nevezhetők.

— **Az olasz kormány kiküldöttei Kossuthnál.** Az Olaszország és Magyarország közötti munkás balesetbiztosító viszonyossági egyezmény tárgyalásait kedden befejezték. A tárgyalásra kiküldött olasz megbízottak: Mattioli Pasqualini rendkívüli követ és miniszter, gróf Sabini kereskedelmi attasé és Vincenzo Magaldi miniszteri tanácsos kedden délelőtt bucsulátogatást tettek Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél.

— **A kivándorlás növekedése.** Az aratási munkálatok befejezése után új erőre kapott a kivándorlás. Erre mutat az, hogy az alispáni hivatalokhoz ismét tömegesen fordulnak utlevelekért. Így a kivándorlás az Erdélyrészi vármegyékben is ujjal megindult, úgy, hogy magából Szolnok-Doboka vármegyéből augusztus folyamán, közvetlenül az aratás befejezése után, 249 egyén jelentkezett az alispáni hivatalban utlevélért. Ezek közül 188 egyén már meg is kapta utlevelét és kivándorolt Amerikába, részben Romániába, 61 kérvény pedig függőben maradt.

— **Boncolás.** Tegnap délután boncolták fel Baccarcich József drágai illetőségű írnok holttestét, akit tudvalevőleg a Via Lodovico Kossuth egyik házában halva találtak. Megálapították, hogy halálát szívszélhűdés okozta.

— **Sikkasztó könyvelő.** A bécsi rendőrség távirati megkeresést intézett a fiumei rendőrséghez, Steinviesser Adolf 35 éves könyvelő letartóztatása iránt, aki onnan 12.000 korona elikkasztása után megszökött s alapos a gyanu, hogy Fiuméba jött és fel akar szállni a kikötőnkben tartózkodó Pannonia Cunard hajóra, hogy Amerikába szökhessen. A rendőrség a kikötői kirendeltséget értesítette, hogy az utasokat szigorúan ellenőrizze.

— **Ostorral a rendőr ellen.** Sergio György 29 éves pólai illetőségű lőtulajdonos tegnap este részeg állapotban hajította lovait a via Voloscan s ostorával jobbra-balra csapkodott. A kivándorlási épület előtt egyik rendőr figyelmeztette Sergot, hogy csendben haladjon. Sergio azonban ahelyett, hogy engedelmessé vált volna, ostorával végig vágott a rendőrön. A megostorozott rendőr Sergot a mlaccai rendőri kirendeltségre kísérte, ahol letartóztatták. A rendőrség a duhajkodó lőtulajdonos ellen megindította az eljárást.

— **Messina éledezése.** Aki ma Messina utcáira téved, egy svájci mezőváros hangulatát érzi maga körül. Hol vannak a hatalmas paloták? Hol az itteni építőművészet remekei? Hol vannak a grandiózus utcák ragyogó kirkataikkal? Hol lett a színes, hullámzó élet? Ilyet hiába keres most az ember. A paloták helyén egyszerű kis svájci házak állanak, mind-egyike egymás képére teremtve. Az alapzat kő, de azontul az építő anyag, a svájci recipé szerint — fa. Egy kicsit siralmas és Messina többé már nem a vigás városa, amiért az idegen érdekesnek tartotta felkeresni. Ma inkább a dolgozó város és ha így van, a méltatlan és lélektelen reneszánsz miatt nincs ok panaszkodni.

— **Bogdanovich patriarcha Zimonyban.** A zimonyi szerb hitközség új palotájának és iskolájának folavátása nagy ünnepek közt ment végbe. A felszentelést Bogdanovich Lucian pátriarka végezte fényes segédlettel. A három napig tartó ünnepek alatt a város fel volt lobogóva szerb, horvát és fekete-sárga zászlókkal. Magyar lobogó nem igen volt látható. A kereskedők az ünnepek alatt felekezeti különbség nélkül zárva tartották üzleteiket. Bogdanovich patriarcha a templomban a nagyszómban összegyűlt hívők előtt beszédet mondott, melyen többek között felszólította a szerbeket, hogy maradjanak hívek hitükhöz, szerb nevükhöz, szerb zászlójukhoz és a szerb ciril íráshoz és ne engedjék magukat megtéveszteni holmi fondorkodók által, akik szerb népet befektetni igyekeznek a korona előtt és akik miatt ma Zágrábban annyi ártatlan szerb szenved. A patriarcha tiszteletére fényes bankett volt, melyen a patriarcha a királyra mondta az első felkőszöntőt, kiemelve a szerb nép hagyományos hűségét, önfeláldozóságát és a dinasztia érdekében hozott nagy áldozatait. Feltűnt, hogy a patriarcha felkőszöntőjében nem emlékezett meg sem a magyar kormányról, sem a bánról, miként ez mindig szokásában volt.

— **Eltűnt feleség.** Benzan Ferenc fiumei napszámos tegnap megjelent a rendőrség mlaccai kirendeltségén és előadta, hogy Franciska nevű 46 éves felesége csütörtön reggel hazulról eltávozott és azóta nyoma veszett. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Dalmácia helytartója Fiumében.** A „Dalmat” nevű haditengerészeti jacht fedélzetén tegnap délután ideérkezett Nardelli dalmát helytartó s folytatta útját Bécsbe.

— **Tengeri kirándulások.** A Magyarhorvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság vasárnap szeptember 12-én kirándulást rendez Chersoba a „Liburnia” gőzessel. Indulás Fiuméből d. u. 2 órakor visszajövet Chersóból este 7 órakor. Menetjegy oda és vissza korona 1.60 személyenként.

Tulajdonképpen mégis borzasztóan mulatságos volt!

Képzelen egy kis korcsmát. A vendégszoba tele átázott, köhögő, átfázott emberekkel. Ekkor az egyik elősded a batyujából egy skatulya Fay-féle valódi sződeni ásványpasztillát, azután megteszi egy második is, majd egy harmadik és végül az egész társaság pasztillát szopogatott. És mondjak-e többet: egyetlen-egynek sem lett kára a meghülésből és ezt mégis csak a sződeninek köszönhetik, a mely a legszükségesebb utifőlszereléshez tartozik. Fay valódi sződenijét 1 korona 25 fillérért minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvizkereskedésben meg lehet venni. Vezérképviselet Magyarországon-Ausztrián részére Güntzert W. Th. IV., Grosse Neugasse 17.

Kereskedelmi összeköttetésünk Argentínával. Fernando Perez argentinai meghatalmazott miniszter tegnap Budapestre érkezett s az argentinai kormány megbízásából tanulmányozni fogja a magyar piacot, mely alapon lehetne legelőnyösebben kereskedelmi összeköttetést létesíteni a két ország között. A miniszter az illetékes helyekről beszerezte magának a budapesti nagyobb ipartelepek címét s ezeket a helyeket sorra felkeresi, hogy az argentinai piacok szükségleteiről megfelelően informálja a kivitelre dolgozó ipartelepeket. A miniszter itteni időzése alatt meglátogatja a kormány tagjait is.

A kikötőből. Szeptember 10. *Erkezett:* „Palacky” osztrák gőzös Brailából 506 tonna tengerivel, 400 zsák korpával, 100 zsák szőlővel és 25 hordó borral; „Lederer Sándor” magyar gőzös Triesztből 1300 zsák kénnel, 200 zsák paprikával, 200 hordó olajjal és 30 tonna vegyes áruval; „Emilia” osztrák gőzös Triesztből 3225 tonna vegyes áruval; „Jadran” osztrák gőzös Metkovichből 35 tonna vegyes áruval; „Duna” magyar gőzös Glasgowból 120 tonna varrógéppel.

Indult: „Szeged” magyar gőzös Santosba 450 hordó liszttel, 170 tonna árpával és 200 tonna fával; „Dora Horn” német gőzös Hamburgba 600 tonna fával és 30 tonna vegyes áruval; „Giuseppina di Felice” olasz vitorlás Cataniába 430 tonna fával.

Szeptember 11-én. *Erkezett:* „Bari” olasz gőzös Bariából 600 hordó fakivonattal és 30 tonna vegyes áruval; „Giovanna Lucia” olasz vitorlás Empedocleből 330 tonna kénnel; „Ettore” osztrák gőzös Bonából 110 tonna parafával; „Audace” olasz gőzös Velencéből üresen.

Indult: „Jadran” osztrák gőzös Metkovichba 40 tonna vegyes áruval.

Távirat ◀▶ Telefon.

Minisztertanács.

BUDAPEST, szept. 11. A kormány tagjai ma délelőtt fél tizenegy órakor minisztertanácsra gyűltek össze Kossuth Ferenc lakásán. A minisztertanácsban Rauch báró horvát bán és Szerényi államtitkár is résztvettek. A minisztertanácsot azonban csak később kezdhették meg, mert Andrássy Gyula gróf belügyminiszter nem jelent meg. Egy óráig, amíg a horvát ügyeket intézték el, a minisztertanácsban Rauch báró bán és Szerényi is részt vettek. Ekkor a minisztertanácsot felfüggesztették, majd folytatták a politikai helyzetre vonatkozó tanácskozást. A minisztertanács eredményeire várakozó újságírók között Andrássy gróf távolléte nagy feltűnést keltett és különféle kombinációkra adott alkalmat. Háromnegyed 2-ig Andrássy nem jelent meg s így valószínű, hogy a minisztertanács a késő délutáni órákig együtt marad.

Politikai hírek.

BUDAPEST, szept. 11. Politikai körökben a mai minisztertanácsot döntő jelentőségűnek tartják s azt hiszik, hogy minden irányban tiszta helyzetet teremt. A beavatott képviselők nyíltan hirdetik, hogy a mai minisztertanács az országot befejezett tények elé fogja állítani. Tegnap este politikai körökben azt beszélték, hogy Kossuth Wekerlével megegyezett. A hír nagy feltűnést keltett s ma a tőzsdén az árfolyamok javulását idézte elő. Így például a hitelrészvény hat koronával emelkedett ma délelőtt.

Tüntető román orvosok fölsülése.

BUDAPEST, szept. 11. A budapesti orvoskongresszus tagjai kirándulást rendeztek Romániába s utjukra több magyar orvos is elkísérte őket. Ezzel kapcsolatban a lapok azt írták, hogy a román orvosok tüntettek a magyarok ellen. A kiránduláson résztvevő magyar orvosok most tértek vissza Budapestre s minden kétséget kizáróan elmondották a tüntetés

részleteit. A bukaresti pályaudvaron számos román orvos jelent meg, ahová a kirándulók vonata délelőtt tizenegy óra helyett délután 3 órakor érkezett meg. Az orvosok Bukarestben ki sem szállhattak a város megtekintésére, mert a vonat a késés miatt csakhamar folytatta útját. Míg a vonat állt, a pályaudvaron megjelent román orvosok magyarokat gyalázó brosrakat osztogattak, majd felszállottak a vonatra s meghívták az orvosokat egy hajó fedélzetén Constanzában tartandó bankettre. Mikor a magyar orvosok tudomást szereztek a tüntető bankettéről, felvilágosították a külföldi orvosokat a románok gyalázkodó támadásairól. A felvilágosítás hatása alatt a román orvosok constanzai bankettjén egyetlen külföldi orvos sem jelent meg s így a román orvosok tüntetésükkel teljesen kudarcot vallottak.

Cáfolat

a bosnyák alkotmány ügyében.

BÉCS, szept. 11. Illetékes helyről jelentik, hogy a szerajevói „Hrvatski Dnevnik”-nek a bosnyák alkotmányról szóló híradása (— lásd lapunk mai számát —) nem egyéb mint légből kapott kóhalmány.

Megölte a saját puskája.

ARAD, szept. 11. Föth András pécskai gazdálkodó kocsiját különféle terménnyel rakta meg, hogy az aradi vásárra induljon. Utójára fegyverét helyezte el a kocsin. A puská azonban véletlenül elsült s a golyó Tótot szíven találta. Tót azonnal meghalt.

A volt sah orosz földön.

BERLIN, szept. 11. Teheránból jelentik, hogy az exsah nagy kísérettel utazott el Oroszországba és sok száműzött volt vele. Husz orosz kozák katona egy tiszt vezetésével kísérte a volt sahot és egy kombinált perzsa kozák csapat ágyúkkal orosz tiszt parancsnoksága alatt készen áll Kaszvinban, hogy őrizze a volt uralkodót.

Franciaország és Venezuela.

PARIS, szept. 11. A „Peru” gőzösn Bordeauxba érkezett utasok jelentik, hogy Venezuela Franciaországgal megszakitotta a diplomáciai összeköttetést. A francia ügyvivő elvesztett lett.

Kobelt és Vidákovics

Bristol kávéháza

ABBAZIA.

ESTÉNKÉNT

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Utolsó hajó Fiuméba este 11 órakor.

ifj. Latcovich János

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

Mindennemű fehérnemű- és divat-
árucikkek legolcsóbb forrása

Zefringek valódi színekben.

Legfinomabb és legdivatosabb nyakendők. — Fehér és színes gallérok és kiegészítők. — Sétapálcák. — Valódi selyem-ernyők. — Bőr- és cérnafejtők.

Fürdőruhák.

Magyar kiszolgálás!

MUSCHONG-BUZIASFURDO BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ ÜDÍT-GYÓGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légúti és a kiválasztós szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. Orvosilag ajánlva. Fiumei főraktár FRANC. JECHEL cégénél.

SIKIC GYÖRGY RÖNYG- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE

Fiume, Kossuth Lajos utca 7.

(Szerb templom háza a Villanyos megálló helye.)

Használt és új iskolakönyvek előírás szerint.

Óriási választék iskolai füzetekben és iskolaszerekben. Mindennemű papír-
árak és irodai szerek nagy raktára.

Olcsó árak.

Giacomuzzi -- Velence.

San Marco, Calle Vallaresso

Előkelő kávéház és bodega.

és nagy kávéház és vendéglő a

művészeti kiállítás parkjában.

Elsőrendű kiszolgálás. Mérsékelt árak.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEAK-KORZÓ.

A magyarság találkozó helye.

Helybeli vendégek az étlapárakból

20% engedményt kapnak.

A kávéházban esténként HORVÁTH PALI
cigányzenekara GÁBOR kishögös szólístá-
val hangversenyez.

TULAJDONOS:

ifj. BUDAI KÁROLY

A Standut Oel Company

Fiume Via Riva 2. I. emelet.

havi bérletet

nyit üzlethelyiségek és lakások állandó
pormentesítésére, tisztogatására és szagta-
lan fertőtlenítésére kitűnő Standutin gyárt-
mányával rendkívül mérsékelt reklámárak
mellett.

Ugyancsak olcsó havi bérletben
beeresztünk és fénysítünk
szobákat Standut krémmel.

Egy szép hálószoba

s 1 tükör diván eladó. Megtekinthető
d. u. 2 óráig Via Germania 33 I. em. 6.

Magyar, német
intelligens kisasszony,

a háztartás minden ágában jártas, ne-
velőnői, házvezetőnői vagy anyahelyettesi
állást keres szerény feltételek mellett.
Szíves megkeresések kiadóra kéretnek.

FILIPPOVICH EDE

Uri és női fodrász terme

Fiume, Deák-korzó 30. szám

külön női teremmel, hol fejmosás vil-
lanyos készülékkel, hajfestés, manicure,
pedicure és mindennemű haj- és fésülési
munka kifogástalan jó és gyors kivitelben
végeztetik.

Előkelő uri fodrász terem.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel
azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhi-
vatalában Vicolo dell'Ospedale Casa
Wurzer I. em.

Bratovich G. N.

könyvkötészete átköltözött a Castello utca
9. számú Kucich-házba. Telefon sz. 766.

Minél számosabb megrendelésért
esedezik továbbra is

Bratovich G. N.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

terít meg feleinek.

A tőkekamatadót a bank önmaga viseli.

Cantrida „FIUME“ vendéglő

a fürdővel szemben.

Szép árnyékos kerthelyiség tekepályával
kitűnő magyar és olasz konyha, jó ausztriai és
stájer borok. Kőbányai polgári duplamalata sör.

Számos látogatásért esedezik

MANN HANS vendéglős

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül legfőbb vágya,
hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elér-
hesse, megragad minden alkalmat és a legképte-
lebb dolgokkal keneti arcát. — A legtöbb esetben
saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem
lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi
arcbőrét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás
kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Gutori
Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Créme-jé-
vel elért (különösen Francia-és Németországban)
sok embert arra bír, hogy ezt a világhírű, ártal-
matlan és az arc minden tisztatlansága (szepő, máj-
folt, kiütések stb.) ellen páratlan és csodálatosan
ható szerrel utánozzák. Természetes, hogy ez senki-
nek sem sikerül, mert a Margit-Créme készítésének
titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és ké-
szítő s épen azért, mert a titkot soha senkire nem
bizta, hanem minden egyes készítményt maga állít
elő, a Margit-Créme mindig egyforma, annak kidol-
gozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és
biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleké-
ppen megőrzésére. Ez a világhírű szépség-
szer a Földes-féle Margit-Créme, mely már 4-5 napi
használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltün-
tetni a szepőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrátka-
tosszert, arc- és kézvérorrósságot. Az arc ideális szép
üde és ifjú lesz s emellett a Margit-Créme teljesen
ártalmatlan.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona,
Margit-zappan 70 fillér és Margit powder (fehér
rózsa és cr-me színben) 1 korona 20 fillér. Ezen sze-
rek mindegyike külön is használható. A Földes-féle
Margit-Créme kapható a világ minden nagyobb gyógy-
szertárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék
egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Ke-
lemen gyógyszerész, Arad. Kapható Fiumében:
Babić Hinkó, Catti György, Ernesto Benco drog.
Prodám Johan, Jechel Francesco drog., dr. Mizzan
Adorján, Pavacich Fratelli dr. gyógyszerházakban.

Fiumei első magyar rizshántoló- és
rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEJY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Még azokat is, akik éveken át mást
használtak, meghódította a valódiERŐ
SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában amit egy
igazán jó és hatásos házszerrel várni lehet.
Óra az egészségnek, fertőtlenítő, erősítő és
edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan
mint szájjvíz, haj- és bőrápolószer.

Szükséges minden háztartásban.
Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2
koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld
utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése
után.

KOSMOS labororium, GYŐR.
Kapható mindenütt.

Ajánlunk: Amerikai íróasztalokat és írod. butorokat
Grammofonokat és lemezek

legnagyobb választékban kicserélhető tüvel és tücskerelés nélkül,

messzehangzó lemezeket

termek és kerthelyiségek számára, továbbá

„detektiv“-boltpénztárakat

csengettyű-alarmkészülékkel, a mely a kézi pénztár
megdézsmálását vagy betörést lehetetlenné teszi, végül

Wertheim-pénzszekrényeket

minden nagyságban készpénz és részletfizetésre árusít a
Tengermelléki Kereskedelmi Társaság Fiume, Corso 12 I. em.

Javítások elfogadtatnak.

ABBAZIA

Petritz Szálló és Étterem

(azelőtt ERTL.) Abbazia központjában.

Elegáns szobák. Elsőrendű konyha.
Naponta friss halak. Kőbányai polgársör
és piizeni ösforrás. Válogatott borok.

Uj tulajdonos Petritz József.
az Emma penzió tulajdonosa is.

Nem kell többé tészttát otthon készíteni.

Friss tojással bolognai módra ké-
szült tészta kapható a vásárcsarnok
23-25-27-29. sz. rekeszeiben.
főraktár

PONZECCHI R. U. tésztagyárában
P. Ürményi 2. - Fiume - Vicolo Bottai
Telefon 777. sz.

Olasz tésztták raktára. Paradicsom
és konzervek raktára.

QUADRI KÁVÉHÁZ

VELENCE, Szt. Márkus-tér.

Csokoládé, tea, cukrászda,
frissítő italok, likörök és finom
borok.

A Velencét látogató magya-
rok találkozó helye.

FLORIÁN KÁVÉHÁZ

VELENCE Szt. Márkus-tér.

Elsőrendű kávéház. Az idegenek
találkozó helye.

Kitűnő fagyalt alla napoletana.
Tea, kávé, csokoládé, cukrárszüte-
mények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

Hirdessen „A TENGERPART“ napilapban!

„A Tengerpart“ immár hatodik évfolyamban jelenik meg és oly elterjedésnek örvend, a
milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART“ minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések
is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart“ független és szókimondó irányával szerezte meg
népszerűségét és olvasottságát.